

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	9	0
---	---	---	---

ИМЕ НА ДИСЦИПЛИНАТА: СОЦИОЛОГИЯ НА ГРАДА

Преподавател: гл. ас. д-р Вероника Симеонова Димитрова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	15
	Курсова работа	30
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	20
	Изследователска работа – провеждане на самостоятелно теренно проучване	25
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на реферати}	20%
2.	Представяне на изследователски проект и участие в обсъждане	30%
3.	Курсова работа	40%
4.	Участие в тематични дискусии в часовете	10%

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	Активно участие в тематичните дискусии; добро познаване на теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; много добро изработване и презентирание на теоретичния модел на самостоятелно изследване; много добър проект за изследване с богата литература; много добър систематичен и аргументиран анализ на проведените интервюта, демонстриращ

	познаване и разбиране на съответните социални проблеми; коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Много добър“	Редовно, но неактивно участие в тематичните дискусии; добро познаване на теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; добър проект за изследване с богата литература; добър систематичен и аргументиран анализ в курсовата работа, демонстриращ познаване и разбиране на съответните социални проблеми; коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Добър“	Нередовно участие в тематичните дискусии; добро познаване на теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; неясен и непоследователен проект за изследване; несистематичен и недостатъчно аргументиран анализ в курсовата работа; коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Среден“	Нередовно участие в тематичните дискусии; откъслечно знание за на теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; несистематичен и непоследователен проект за изследване; несистематичен и не аргументиран анализ на проведените интервюта.

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът цели да усилва чувствителността на студентите към оформянето на градското пространство днес. Градът като специфичен социологически обект ще бъде анализиран в преплитането на материалната структура, социалните политики и градските практики. Курсът е организиран около класически и съвременни социологически теории за изследване на измеренията на градската промяна – в глобален план; и чрез проследяване на спецификата на българските градове. Темите включват: произход на модерния град; процеси на структуриране на неравенствата в градовете; различни типове градове: постсоциалистическите градове, глобалните градове, постмодерните градове и т.н.; урбанистични концепции за градското пространство: субурбанизация, устойчивост, зелените градове и т.н.; различни процеси в градското пространство: джентрификация, гетоизация и появата на квартали от затворен тип (gated communities).

Предварителни изисквания:

НЯМА

Очаквани резултати:

- Овладяване на знание относно историческите процеси за оформянето на градското пространство, материалната и социалната структура на градовете в сравнителен план, както и към актуални проблеми на глобалните и българските градове;
- Овладяване на знание относно различни социологически теории за града и градското пространство;
- Овладяване на знание по различни градски теми: глобалните градове, джентрификация, неравенствата в града, постсоциалистическите градове и др.
- Подобряване на изследователските умения: подготовка на модел на изследване, деск ресърч (работа със специализирани бази данни), подобрени умения за боравене с различни специфично градски техники и методи – пространствен анализ и др.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Въведение в социология на града: класически теории: Фернан Бродел, Макс Вебер, Георг Зимел. Макс Вебер – „Западният Град“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
2	Въведение в социология на града: чикагската школа. Робърт Парк и Луис Уърт –	2 ч. л. +

	човешката екология; урбанизмът и градският начин на живот. Робърт Парк – „Градът: Предложения за изследване на човешкото поведение в градска среда“	2 ч. упр.
3	Модернизация на градовете. Градът и градските политики като оформящи общото пространство на съжителство. Материалните аспекти на урбанизма и градското планиране. Визии за градско планиране: зеленият град, градът на високото строителство, субурбанизацията и съвременната концепция за устойчиво развитие (Frederick Olmsted, Ebenezer Howard, Le Corbusier, Frank Lloyd Wright). Фредерик Олмстед – „Публичните паркове и разрастването на градовете“ Льо Корбюзие – „Съвременният град“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
4.	Модернизация на градовете. Градът и градските политики като оформящи общото пространство на съжителство. Социалните аспекти на урбанизма, градското планиране и жилищните политики (Милена Якимова, David Clapham, Peter Kemp, Susan Smith). Милена Якимова – „София на простолудиято“ Дейвид Клапхам и Сюзън Смит – „Жилищна и социална политика“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
5.	Жилищна криза и жилищни политики в София: първите опити от края на 19-ти и началото на 20-ти век; процеси след Първата световна война – провеждане на жилищни политики; социалистическият модел – жилищно настаняване и жилищно строителство по времето на социализма. Вероника Димитрова – „Бездомническото и кооперативното строителство: икономически аспекти на жилищните политики през междувоенния период в София“ Невена Германова – „Жилищната криза в София в началото на социализма – политики и практики за жилищно настаняване“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
6.	Постсоциалистическият град. Сравнителни перспективи. Кирил Станилов – Политическата реформа, икономическото развитие и регионални политики в пост-социалистическа Европа Соня Хърт – „Опасностите в пост-социалистическата трансформация на София“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
7.	Критически перспективи към производство и оформяне на градското пространство (Дейвид Харви). Дейвид Харви – „Оспорвани градове: социален процес и материална форма“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
8.	Глобалните процеси в градското пространство: глобалният град (Саския Сассен) Саския Сассен – „Глобалният град“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
9.	Разделените градове: неравенствата на града, гетата и появата на квартали от затворен тип (Зигмунд Бауман, Лоик Вакан, Уилям Уилсън). Лоик Вакан – „Градските аутсайдери“ Уилям Уилсън и Лоик Вакан – „От институционализирано към гето, доминирано от безработицата“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
10.	Град и туризъм: културното наследство е градовете. Специфични проблеми с опазването на културното наследство в България. Леа Вайсова, Вероника Димитрова, Невена Германова и др. – „Портрети на изчезваща София“	2 ч. л. + 2 ч. упр.

Библиография

Основна:

- Бродел, Ф. 2004. Материална цивилизация, икономика и капитализъм, XV-XVIII век. София: Прозорец
- Вайсова, Л., В. Димитова, Н. Германова и др. 2012. Портрети на изчезваща София. София: Изток-запад
- Георгиев, Г. 1983. София и софиянци. София: Индекс 39
- Германова, Н. 2017. Жилищната криза в София в началото на социализма – политики и практики за жилищно настаняване. В: Предизвикателства на докторанти по социология (под печат)
- Грекова, М. (съст.). 2002. Градът. Социална реалност и представа. София: „Изток Запад“
- Паунова, С. 2005. Социално конструиране на градската инфраструктура. Критика и хуманизъм, кн. 20, бр. 1

Сасен, С. 2011. Глобалният град. София: Критика и хуманизъм
 Якимова, М. 2010. София на простолуднето. София: „Изток – Запад”
 Childe, V. 1996. The Urban Revolution. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
 Davis, M. 1996. Fortress L.A. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
 Dimitrova, V. 2017. The “homeless” and co-operative development: economic aspects of the housing policies in Sofia in the interwar period. In: CAS working papers (под печат)
 Harvey, D. 1996. Contested Cities: Social Process and Spatial Form. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
 Clapham, David, Peter Kemp, Susan Smith. 1990. *Housing and Social Policy*, London: Macmillan
 Lin, J. 2005. Globalization and the Revalorizing of Ethnic Places in Immigration Gateway Cities”. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
 Massey, D. and Nancy Denton. 2005. Segregation and the Making of the Underclass. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
 Stanilov, K. (ed.). 2007. The Post-Socialist City. Urban Form and Space Transformations in Central and Eastern Europe after Socialism. London: Springer
 Wacquant, L. 2005. Urban outcasts: Stigma and Division in the Black American Ghetto and the French Urban Periphery. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
 Wacquant, L. and William Wilson. The Cost of Racial and Class Exclusion in the Inner City. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
 Wilson, W. 1996. From Institutional to Jobless Ghetto. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
 Whyte, W. 2009. The Social Life of Small Urban Spaces. (Publisher: Project for Public Spaces Inc)
 Whyte, W. 2009. City: Rediscovering the Center. (Publisher: University of Pennsylvania Press)

Допълнителна:

Желева-Мартинс, Д. 2006. Градската топография като матрица за социални неравенства. В Биография на София, Исторически студии. София: „Пространство -форма”
 Желева-Мартинс, Д. 2006. Образите на София в градоустройствените планове и в архитектурата . В Биография на София, Исторически студии. София: „Пространство -форма”
 Костенцева, Р. 2008. Моят роден град София е края на XIX – началото на XX век и след това. София: „Рива ”
 Мирчев, П. 1979. Книга за София. Събития, случки, спомени. София: Изд на ОФ
 Birch, E. (ed). 2009. The Urban and Regional Planning Reader. (Routledge)
 FYFE, N., KENNY, J. (eds). 2005. The Urban Geography Reader. (Routledge)
 Harvey, D. 2006. Spaces of Global. Towards a Theory of Uneven Geographical Development. New York: Verso
 Low, Setha (ed.) 2002. Theorizing the city. The new urban anthropology reader. (New Brunswick, New Jersey, London. Rutgers university press)
 Schoder- Esch, Sebastian, Ulbricht, Jestus (eds). 2006. The politics of heritage and regional development strategies – actors, interests, conflicts. (Weimar. Bauhaus- Universitat)
 Stanilov, K. 2007. The Post-Socialist City. Springer
 Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 1. (Publisher: Routledge)
 Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 2. (Publisher: Routledge)
 Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 3. (Publisher: Routledge)
 Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 4. (Publisher: Routledge)
 Soja, E. 1989. Postmodern Geographies The Reassertion of Space in Critical Social Theory. New York: Verso
 Whyte, W. 2009. The Social Life of Small Urban Spaces. (Publisher: Project for Public Spaces Inc)
 Whyte, W. 2009. City: Rediscovering the Center. (Publisher: University of Pennsylvania Press)